

Societat

Radiografia als sants d'Olot

IMATGERIA • L'historiador olotí Josep Murlà detalla als quaderns de la 'Revista de Girona' la història d'aquesta indústria típicament olotina **PARAULA** • El llibre repassa la vinculació dels ensenyaments artístics als tallers d'imatgeria religiosa

Jordi Casas
 OLOT

L'historiador olotí Josep Murlà (Olot 1950) és un pou de ciència. El seu hàbitat habitual són els arxius, sobretot el comarcal de la Garrotxa d'Olot. Els seus llibres i les seves publicacions són el resultat d'un més que exhaustiu treball previ de recerca, que queda palès a la bibliografia que ha utilitzat en cada cas. Ara ha publicat *La imatgeria religiosa d'Olot*, el número 159 dels quaderns de la *Revista de Girona*, que editen la Diputació i l'Obra Social de La Caixa. Tracta sobre una indústria tan olotina com la dels sants. Ho fa, però, des d'un punt de vista gens romàntic. Tot el contrari, analitza la imatgeria religiosa des d'un punt de vista molt prosaic. I és que hi deixa clar que en bona part els tallers de sants van ser un invent per donar feina als alumnes de la prestigiosa Escola de Dibuix i, sobretot, els contextualitza amb l'antecedent dels indianaires i el caldo de cultiu d'artistes de renom que van donar.

La imatgeria religiosa ha estat un mitjà de subsistència per a moltes famílies i, encara avui, ho és, tot i que amb un volum de treballadors considerablement menor que no pas anys enrere. Aquesta indústria, que encara ara quasi totalment artesana, entronca artísticament parlant amb final del segle XVIII. En concret, amb el 1783, quan el bisbe de Girona Tomàs de Lorenzana va fundar l'Escola de Dibuix d'Olot, amb l'objectiu de donar formació artística als futurs treballadors de les indies. Volia millorar amb dibuixos hàbils i imaginatius, unes manufactures que proporcionaven

Murlà, a l'esquerra, durant la presentació del llibre al Museu dels Sants, amb l'alcalde d'Olot i representants de la Diputació i La Caixa ■ P.D.

molt de benefici econòmic a Olot. Cent anys més tard, el 1880, es va crear el primer taller d'imatgeria religiosa, l'Art Cristià, que encara avui fabrica sants d'Olot. La idea era similar a la del bisbe Lorenzana. Es tracta de trobar una sortida laboral als alumnes de l'Escola de Dibuix. Tant amb les indies com amb la imatgeria religiosa, doncs, l'art està al servei de la indústria. Josep Murlà en la seva anàlisi detallada de la història de la indústria dels sants exposa els moments més àlgids, però no passa per alt els moments que com tota activitat econòmica van passar els tallers d'imatgeria, ni les crítiques rebudes

als sants produïts a la capital garrotxina, com per exemple la polèmica de 1964 a Caracas on es van arribar a qualificar de *mamotretos*. Són molt interessants les fites dels gestors dels tallers olotins davant la Santa Seu que el cartó pedra –guix, arpillera i cola de conill– amb què es feien els sants fos beneïda, és a dir, que fos declarada apta per a la veneració dels fidels cristians. Així, el 1886, la Sagrada Congregació de Ritus de la Santa Seu hi dona el vistiplau i, un any després, la Sagrada Congregació d'Indulgències del Vaticà autoritza poder concedir indulgències a aquestes imatges. I encara un any després l'Art Cristià obté la

Josep Murlà. És redactor en cap de *La Comarca d'Olot* i dirigeix la revista *Bisania*. Ha col·laborat a la *Revista de Girona*, *Alimara* i *Catalonia Culture*. Té treballs històrics en publicacions especialitzades i diversos llibres.

patent del cartó pedra per vint anys i les disputes posteriors per aquesta patent. També és rellevant el reciclatge que durant la Segona República van haver de fer al seu mostrari els tallers de sants, la producció religiosa es destinava sobretot a l'exportació i es van dedicar a fabricar altres objectes, sobretot nines. El 1960 hi ha l'inici d'una crisi, accentuada pel Concili Vaticà segon. L'activitat, però, perdura encara avui dia –molts tallers, però, han tancat–. I, des del 2007, hi ha un referent d'aquesta producció típicament olotina, el Museu dels Sants, inaugurat pel president de la Generalitat. ■